

Riksförbundet VISIR

Verksamhetsplan

År 2022-2023

Antagen på styrelsemötet 2021-10-29

VISIR

VISIR - Vi Som Inte Röker är en ideell, religiös och politisk obunden organisation. Riksförbundet VISIR bildades år 1974. VISIR arbetar för ett tobak- och nikotinfritt samhälle och formar verksamheten efter vetenskap, beprövad erfarenhet och långsiktighet men är också observant på nya trender och infallsvinklar.

VISIR har som mål att bedriva insatser inom följande områden:

- Opinionsbildande insatser via debattartiklar, föreläsningar, sociala medier etc
- Uppmärksamma Tobaksindustrins miljöpåverkan
- Riktade insatser till grupper som röker mest
- Riktade insatser till barn och unga
- Medverka till att skapa fler rökfria miljöer
- Ge ut medlemstidningen VISIR Aktuellt 3 nr/år
- Samarbeta med kommuner, regioner, myndigheter och organisationer
- Verka för Tobacco Endgame – Rökfritt Sverige 2025
- Är remissinstans

Verksamheten knyter an till Folkhälsomyndighetens uppdrag, nationella folkhälsopolitikens målområde 11, Tobakskonventionen, särskilt artiklarna 3, 5, 8 och 14, Barnkonventionen, den kommande nationella ANDT-strategin 2021-2025, Agenda 2030 och samtliga FN:s 17 globala hållbarhetsmål. VISIR följer utvecklingen av lagstiftning kring tobaksprodukter och nikotinprodukter, rökfria miljöer samt tillståndsgivning.

VISIR är en av medlemsorganisationerna i Tobaksfakta och CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). VISIR är medlem i Cancerfonden och ingår i Svenska NCD-nätverket (NCD=non-communicable diseases).

VISIR arbetar med fyra långsiktiga huvudmål:

- Främja rökfria miljöer
- Förebygga tobak- och nikotinbruk
- Främja rökstopp i särskilt utsatta grupper
- Tobaksindustrins miljöpåverkan

Främja rökfria miljöer

När VISIR bildades var rökfria miljöer i fokus och nu 40 år senare är arbetet för rökfria miljöer fortfarande aktuellt. VISIR opinionsbildar för lagstiftning för fler rökfria utomhus- och inomhusmiljöer. Verkar för att öka antalet rökfria bostäder i kommunala flerfamiljshus och rökförbud på balkonger och loftgångar.

Informera allmänheten om kommunens kontaktuppgifter

Insatser:

Följa upp kommunernas hemsidor om uppdatering av Tobakslagen både utifrån rökfria miljöer samt detaljhandelsförsäljning. Sammanställning publiceras på hemsidan www.visominteroker.se

Rökfri arbetstid

Många av landets kommuner har infört rökfri eller tobaksfri arbetstid. Rökfri/tobaksfri arbetstid i kommuner gäller för samtliga medarbetare, förtroendevalda och praktikanter. Rökfri arbetstid innebär att rökning endast är tillåten under lunchen. Lunch ingår inte i arbetstiden. Rökning på skolgårdar har enligt tobakslagen varit förbjudet sedan år 1994 men trots detta röks det fortfarande på våra skolgårdar.

Insatser:

- Erbjud information och vägledning till kommuner att införa eller vidmakthålla rökfri/tobaksfri arbetstid.
- Påminna och sprida Folkhälsmyndighetens informationsmaterial.
- Opinionsbilda för en tobaksfri/nikotinfri arbetstid för elever och skolpersonal
- Slumpa fram tre kommuner till vilka ett frågeformulär om rökfri arbetstid översänds.

Rökfria flerfamiljshus

Att hyresgäster i flerfamiljshus störs av grannars tobaksrök är ett stort problem. Sedan många år arbetar VISIR för rätten till en rökfri bostad, balkong och loftgång. Tredjehands rökning har visat sig vara ännu giftigare än den primära röken, och röken blir dessutom giftigare över tid.

Barn som utsätts för tobaksrök drabbas oftare av luftvägsinfektion, öroninflammation, astma och allergi.

Insatser:

- Opinionsbildande och kunskaphöjande insatser för rökfria bostäder
- Sprida Visirs folder om passiv rökning till hyresgäster och medlemmar
- Anordna ett riksdagsseminarium kring rökfria bostäder i flerfamiljshus
- Sammanställa en rapport om VISIRs arbete kring rökfria flerfamiljshus som publiceras på hemsidan visominteroker.se.
- Erbjud kunskap, stöd och motivering kring tredjehands rökning.

Förbjuda tobaksrök i bilar där barn vistas

Halterna av skadliga ämnen från tobaksrök blir extra höga i en bil där någon röker. En studie publicerad i "Harvard School of Public Health" (2006) visar att passiv rökning i en bil kan vara en tio gånger så stor hälsorisk som passiv rökning i ett hem. Allra mest utsatta och känsliga för denna tobaksrök är barn.

Insatser:

- Opinionsbilda kring förbud att röka i bilar där barn vistas

Förebygga tobaksbruk och nikotinbruk

Att förebygga tobaksbruk och nikotinbruk är att påverka attityder och normer. Det är också angeläget att minska efterfrågan och tillgängligheten på tobaksprodukter och nikotinprodukter i butiker och på nätet. Användningen av e-cigarettor och vitt snus har ökat stort. Nya tobaksprodukter marknadsförs som tobaksfria trots att de innehåller höga halter nikotin som framställs av tobak.

VISIR breddar perspektiven från rökningens ohälsoeffekter till tobakens totala miljöpåverkan. På detta sätt kan fler miljömedvetna grupper nås i samhället.

Insatser riktade till unga - insatser mot tobaksprodukter och nikotinprodukter

VISIR opinionsbildar för att minska ungdomars tobaksbruk inklusive snus och e-cigarettor genom flera insatser. VISIR verkar för att skolor ska införa tobaksfri/nikotinfri skoltid. Via remissvar verkar VISIR för reglering av nikotinhalt i tobaksprodukter samt förbjuda smaktillsatser och införa dold försäljning i butiker.

För att skydda barn och unga från att fastna i ett skadligt beroende så krävs det att samtliga tobaksprodukter och nikotinprodukter regleras likvärdigt.

Insatser:

- Sprida foldrarna *"Första blösset och du kan vara FAST"*, *"Passiv rökning dödar"*, *"Tobaksindustrin - en av de största miljöbovarna"* och *"VISIR-Klubben"*.
- Verka för att upphöra med försäljning av tobaksprodukter och snus i livsmedelskedjorna
- Verka för reglering/förbjuda smaktillsatser i snus och e-cigarettor
- Verka för lagstiftning/regler om högsta nikotinhalt och pH-värde i snus
- Varningstext på tobakstillbehör som till e-cigarettor, IQOS, vattenpipor och pipor
- Förbjuda narkotikarelaterade produkter i tobakshandeln
- Opinionsbilda för dold försäljning av tobaksprodukter i livsmedelskedjor och på nätet
- Opinionsbilda för att åldersgränsen för inköp av tobaksvaror höjs från 18 år till 20 år.

Främja rökstopp i särskilt utsatta grupper

Rökning är ett stort hälsoproblem och vissa grupper i samhället röker mer än andra. Det är angeläget att nå de grupper som röker mest. Insatserna bör ske i nära samarbete med målgruppen och helst vid rätt tidpunkt när motivationen är hög.

Projekt Rökfri Ramadan

Projekt Rökfri Ramadan har bedrivits sedan 2015 och insatserna sker främst under ramadanperioden. Insatserna har skett i nära samarbete med muslimska föreningar, moskéer, Stockholms kommun, Göteborgs kommun och Angereds Närsjukhus. VISIR är sammankallande och drivande i projektet.

Insatser:

- Producera ramadanblad med bönetider och information om rökning digitalt.

SFI-elever

VISIR har uppmärksammat behovet av insatser till invandrare/flyktingar i det tobaksförebyggande arbetet. Vid föreläsning för SFI-elever kan bilder vara ett komplement för att underlätta förståelse och effektivisera undervisningen. I undervisningen använder VISIR ett bildbaserat undervisningsmaterial om tobakens skadliga effekter på människor och miljö samt ger tips och råd att sluta röka. Materialet är framtaget i samarbete med SFI-lärare. Det bildbaserade utbildningsmaterialet kring tobak används i undervisningen till hemlösa EU-immigranter av Angered's Närsjukhus. Regionerna har ansvar för information till nyanlända.

Insatser:

- Uppdatera det bildbaserade undervisningsmaterialet
- Uppmärksamma regionerna på att materialet finns
- Erbjud föreläsningar i SFI-klasser och Räddningstjänst Väst

Tobaksindustrins miljöpåverkan

VISIR har uppdaterat rapporten från 2018 till "*Tobaksindustrins miljöpåverkan – en genomgång av forskningsläget 2020*". Rapporten är mycket uppmärksamrad genom att ny kunskap har lyfts fram. Flera föreläsningar på konferenser och seminarier har genomförts. Debattartiklar har skrivits. Efter önskemål producerade VISIR under hösten 2019 en publik folder av rapporten. Rapporten har översatts till engelska och kan laddas ner från hemsidan visominteroker.se.

Insatser:

- Producera animerad film angående tobak och miljö riktad till ungdomar på sociala medier.
- Sprida en framtagen lärarhandledning till rapporten
- Sprida rapporten via hemsida, massmedia, föreläsningar, debattartiklar etc
- Opinionsbilda via debattartiklar kring pant på fimpar.
- Anordna fimplockar dagar i Stockholm och Göteborg vid två tillfällen. Politiker och media bjudas in att delta.